

Europoslanec Ivan David: Vítězové a poražení čtyřdenního jednání o Fondu obnovy EU

- CZ24 News | 22. července 2020

EU: Zřízení fondu obnovy EU navrhl během karantény COVID-19 italský premiér Giuseppe Conte. Prezidenti a premiéři členských států EU nad ránem schválili jeho vznik i plán, aby si EU formou prodeje dluhopisů půjčila 750 miliard eur od bank, investičních a penzijních fondů. Pro Itálii však jde o Pyrrhovo vítězství. Conte původně navrhoval, aby si EU půjčila tisíc miliard a rozdala je formou dotací zemím, jejichž ekonomiky poškodily důsledky pandemie. Evropská rada však rozhodla, že mezi všechny státy EU – tedy i ty, kde až zase tolik lidí na COVID nezemřelo – bude na dotacích rozděleno pouze 312 miliard eur.

Postižené země však peníze nebudou moci použít na to, co nutně potřebují k obnově hospodářství nebo na sanace státních rozpočtů, které utrpěly výpadky daňových příjmů kvůli pandemii a karanténě. Tyto dotační peníze budou moci státy použít pouze na projekty. Tak jak je to obvyklé u dotací z rozpočtu EU. Každá země bude muset vypracovat národní plán obnovy, v němž popíše, za co by chtěla peníze utratit. Tento dokument bude muset být schválen Radou ministrů financí (ECOFIN). Holandskému premiéru Marcu Ruttemu se sice nepodařilo vybojovat pro jeho zemi právo veta při schvalování národních plánů obnovy – v závěrech Evropské rady je uvedeno, že ECOFIN o plánech i jednotlivých projektech bude hlasovat kvalifikovanou většinou.

Ve skutečnosti je Marc Rutte spolu s německou kancléřkou Angelou Merkelovou skutečným vítězem čtyřdenního summitu. Německo spolu s Holandskem a dalšími zeměmi označovanými jako „šetrné“ – tedy Rakouskem, Švédskem, Dánskem a Finskem – mají dost hlasů, aby zablokovaly plán kterékoli země. V závěrečném dokumentu ze summitu je výslovně stanoveno, že státy, které utrpěly škody v důsledku pandemie COVID-19, musí spolu se žádostí o peníze z Fondu obnovy předložit plán ekonomických reforem. Schválení plánu ECOFINem je podmínkou čerpání peněz z fondu.

A to nejen v případě půjček, ale i dotací. Z balíku peněz, který EU získá prodejem dluhopisů, má jít na dotace pouze 390 miliard eur. Zbytek – tedy 360 miliard je určen na půjčky, které ale členské státy a podniky budou muset vrátit. Původní Conteho záměr, aby EU pomohla postiženým zemím, aniž by se státy musely zadlužit, se tedy nepodařilo naplnit.

Jak asi bude v Radě ministrů financí vypadat jednání o dotacích a půjčkách pro Itálii a Španělsko si můžeme snadno představit na tom, čemu bylo při „pomoci EU“ v dluhové krizi 2008 vystaveno Řecko. Po „pomoci EU“ je Řecko ještě zadluženější, jeho ekonomika se kvůli škrtům propadla téměř o polovinu, nezaměstnanost vzrostla na 25%. A řecký stát byl při privatizaci řízené Evropskou komisí okraden o všechny ziskové firmy, jako letiště a přístavy, které pod cenou koupily německé firmy. Obávám se, že německý ministr financí Olaf Scholz bude podmiňovat schválení dotací a půjček Itálii tím, že italská vláda prodá státní podíly ve velkých průmyslových firmách jejich německým konkurentům. Ferrari je dnes největším konkurentem německého Porsche na trhu rychlých aut. Stejně jako je Alfa Romeo předním konkurentem německého podniku Audi. Jejich slavná historie může být rychle ukončena poté, kdyby italská vláda byla nucena prodat státní podíl v koncernu FIAT například německému holdingu Volkswagen. Italský národní letecký dopravce Alitalia, který je

členem stejné aliance Skyteam jako ČSA, může být velmi rychle „rozchvácen na součástky“ německým konkurentem Lufthansou. Italská vláda může být nátlakem v ECOFINu donucena jej prodat podobně pod cenou, jako byly prodány ČSA. Za cenu jediného leteckého motoru. Půjčky za podmínek, které stanoví ECOFIN, hrozí být zkratkou na cestě, jimiž se slavné italské a francouzské oděvní firmy, které mnoho desetiletí nastavovaly světové módní trendy, stanou jen dceřinými firmami německého oděvního holdingu Hugo Boss. Mohou také znamenat konec práce pro italské a francouzské návrháře s švadleny. Německý koncern, který kdysi začínal jako továrna na uniformy SS, si totiž může ponechat jen módní značky – loga – a výrobu přesunout do Číny. Z České republiky udělal v tomto jednání premiér Andrej Babiš druhého největšího losera. Naše příspěvky do rozpočtu EU v letech 2021 až 2027 vzrostou minimálně o 40%. Ze současného odvodu ve výši 1% hrubého národního důchodu (HND) budeme ze státního rozpočtu posílat do Bruselu 1,4% HND. Evropská rada zároveň rozhodla o drastických škrtech ve strukturálních fondech a ve Společné zemědělské politice. ČR tedy v příštích 7 letech bude mnohem více do rozpočtu EU platit než z něj dostane zpět ve formě dotací. Češi se čtvrtinovými platy ve srovnání s Německem se stanou čistými plátcí do rozpočtu EU.

Premiér Andrej Babiš na summit odjížděl s tím, že podle rozhodnutí většiny Sněmovny (ANO+ČSSD+KSČM) nemá dělat potíže. Nepožadoval téměř nic. Jen možnost, aby si vláda ČR mohla sama zvolit, na co půjdou peníze přidělené nám z jednotlivých fondů. Dostal však ještě méně. Vláda může přesunout na jiný účel pouze 25% přidělu z Evropského sociálního fondu. U ostatních fondů musí utrácet za to, co určí Brusel. Třetinu peněz, které nám Brusel pošle, budeme muset utratit za nesmyslné projekty Zeleného údělu. Tedy na dobíječky elektromobilů nebo na budování fotovoltaiických a větrných elektráren. Na své si z 20% podílu, který je vyhrazen na projekty digitalizace, přijde německý telekomunikační gigant T-mobile nebo firma 02 nejbohatšího českého miliardáře Petra Kellenera. Za peníze z EU u nás postaví mobilní síť 5G. Uživatelé mobilních telefonů je později zaplatí formou digitální daně, která má být podle nočního rozhodnutí premiérů placena rovnou do pokladny EU.

Druhým největším vítězem jsou Polsko a Maďarsko, jejichž premiéři si dokázali vyvzdorovat, že odebrání dotací z důvodu „nedodržování principů právního státu“ bude možné pouze na základě jednomyslného souhlasu Rady. Evropská komise navrhovala, aby stát mohl být za porušování „evropských hodnot“ potrestán odebráním dotací rozhodnutím kvalifikované většiny zemí. Závěrečný akt ze summitu sice poprvé stanoví podmínku pro čerpání dotací v dodržování evropských hodnot, které ale nejsou žádným právním předpisem závazně definovány. Současně však odkazuje na článek 2 Smlouvy o EU a o fungování EU, který ukládá možnost sankcionovat stát na základě jednomyslné dohody v Radě. Žalovaný nehlasuje, ale stačí mu jediný spojenec, který vetuje potrestání. Takto Poláci kryjí záda Maďarsku a Maďaři Polsku. Dokud budou v obou zemích vládnout premiéři ze stran, které jsou vůči Bruselu „vzpurné“, mají jistotu, že jim nikdo nic nesebere. Výstižně to popsal maďarský premiér Viktor Orbán na společné tiskové konferenci s Mateuszem Morawieckim. „Úspěch

vyjednávání ukazuje, že pokud budeme spolupracovat, žádný soupeř nad námi nemůže vyhrát," řekl Orbán maďarskému deníku Origo.hu.

Premiéři Polska a Maďarska si před odjezdem na summit nechali od svých parlamentů zakázat hlasovat pro něco, co by jejich země připravilo o peníze. Návrh tohoto zákazu samozřejmě předložili a odhlasovali jejich poslanci. Viktor Orbán a Mateusz Morawiecki se vrací domů jako vítězové. Tak dlouho dělali potíže a do poslední chvíle hrozili vetem, až jim ostatní ustoupili nejen v možnosti je sankcionovat. Poláci a Maďaři získali také rekordní balíky peněz. Podle polského deníku Rzeczpospolita může Polsko z Fondu obnovy čerpat přes 67 miliard eur. Česká republika, která má ve srovnání s Polskem čtvrtinu obyvatel, však z Fondu obnovy může získat pouze 8,7 miliardy eur na dotacích. Půjčit by si ČR mohla pouze 2,5 miliardy. „Potíživí“ Poláci tedy získali o polovinu více peněz než Češi, jejichž premiér jel do Bruselu „nedělat problémy“.

Vítězem je i rakouský kancléř Sebastian Kurz, který byl po celé 4 dny jednání spolu s holandským Marcem Ruttem považován za největšího potíživu právě skončeného summitu. Kurz pro Rakousko vybojoval v přepočtu na obyvatele největší slevu na odvodech do bruselské pokladny. Rakušané, jejichž platy jsou trojnásobné ve srovnání s českými, dostali slevu ve výši 565 milionů eur. Největší slevu v absolutním vyjádření získalo Německo, které právě Evropské Radě předsedá. Na odvodech do pokladny EU ušetří 3,6 miliardy eur. Holandský potíživista Rutte hrozbami veta získal slevy ve výši 1,9 miliardy eur. Švédové, kteří jsou součástí „šetrného bloku“ si mohou nechat rovnou miliardu eur a Dánové 322 milionů eur. Česká republika, která se rovněž stane čistým plátcem, jako by patřila mezi nejbohatší země EU, žádnou slevu na odvodech nedostane.

Na obrázcích můžete vidět skutečné vítěze tohoto summitu. Německou kancléřku Angelu Merkelovou, holandského premiéra Marca Rutteho s rakouským kancléřem Sebastianem Kurzem a duo unijních „vyvrhelů“ maďarského premiéra Viktora Orbána a předsedu polské vlády Mateusze Morawieckého. My všichni ostatní zaplatíme jejich hostinu formou nových ekologických daní, které zdraží všechno zboží v obchodech.

Ivan David